10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

1939 ий
15
НОЯБРЬ
№ 99 (598)
Акше 5 ыр.

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬЫМ АДАКАТ ЧОТ НӦЛТЫШАШ ВЕРЧ

1934 ийыште партийын латшымше с'ездше лийын. Тиде с'ездын трибунжо гыч тӱнясе пролетариатын вождьшо великий Сталинын тул гай речьше йоҥгалтын. Сталин йолташ ВКП(б) ЦК-н отчетный докладыштыже советский эл ончылан шындыме моло задача-шамыч дене пырля партийын теоретический уровеньжым нӧлтымӧ шотыштат кугу задачым шынден. „Мемнан партийын шуко членже-шамычын теоретический уровеньышт пеш кӱкшӧ огыл" манын тудо ончыктен. Тунамак „партийын теоретический уровеньжым кӱлешлык кӱкшытыш нӧлташ" задачым шынден.

Великий вождьын тиде гениальный указанийже комсомоллан тӱрысак относитлен. Теоретический уровеньым нӧлтыде революционный бдительностьым вияндыме нерген, коммунизмыш успешно кайме нерген мутат лийын ок керт. Тиде истиным меат пеш раш шинчена, мемнан тушманна-шамычат начарын огыл паленыт. Санденак партийыште да комсомолышто орудоватлыше тушман-шамыч революционный теорийым пропагандироватлымашым тормозитлаш тӱрлӧ семын тӧченыт, а кушто кадр-шамычын революционный бдительностьышт лушкыдо улмаш гын, тушто нуно пропагандым вигак развалитленыт.

Тушман-шамычын нине подлый пашаштым Сталин йолташ шке жапыште замечатлен да теоретический уровеньым нӧлтымӧ нерген адакат уэш предупреждатлен. 1937 ийыште ВКП(б) ЦК-н февральско-мартовский Пленумыштыжо Сталин йолташ большевизм дене овладеватлыме нерген лозунгым выдвигатлен, мемнан кадр-шамычлан теоретический закалкым пумо нерген вопросым гениальный прозорливость дене шынден.

Тений большевистский партийын XVIII с'ездше эртыш. Тиде с'езд марте большевизм дене овладеватлыме нерген Сталин йолташын лозунгшым илышыш пуртымо шотышто шуко паша ышталтын. Пеш кугу значениян главный мероприятий-шамыч тыгай улыт: кодшо ийыште большевистский партийын сталинский курсшо печаталте, „ВКП(б) историй краткий курс" лекмылан лийын пропаганда нерген партий Центральный Комитетын постановленийже лекте.

Исторический важностян нине мероприятий-шамыч комсомолын пашаштыжат пеш чаплын отражатлалтыныт. Партий Центральный Комитетын постановленийже негызеш комсомольский организаций-шамыч руководящий пашаеҥ-шамыч коклаште, марксизм-ленинизм пропагандым организоватлыме шотышто серьезный мера-шамычым приниматлышт. Комсомолын Центральный Комитетыштыже, обком, крайком да райкомлаште пропаганда ден агитаций отдел-шамыч организоватлалтыч да молат.

Чыла нине организационный мероприятий-шамыч мудрый вождьын лозунгшым илышыш тӱрыс пуртымашым обеспечитлаш виктаралтыныт.

Но пропаганда нерген ВКП(б) ЦК-н постановленийжын значенийже тыште веле огыл. Тудын тӱҥ значенийже теве тыште: тиде постановлений пропаганда пашаште кустарничество ден организационный расхлябанностьлан мучашым пыштен, пропагандым вуйлатымашым единый центреш сосредоточитлен, печатный пропагандын рольжым нӧлталын, основнойлан самостоятельный методым признатлен. Тиде постановлений мемнан кадр-шамычлан теоретический почеш кодмашыштым пытарташ верч кучедалаш ясный программым пуэн.

Пропаганда нерген ВКП(б) ЦК-н постановленийжым лукмылан тенгече ик ий теме. Тиде ийыште шуко комсомолец-шамыч партий историйым тунеммашке шупшылалтыч. Марийский республикысе комсомольский организацийын шӱдӧ дене руководящий пашаеҥже-шамыч марксизм - ленинизм теорийым тунемаш серьезно, упорно пижыныт. Кызыт 8000 утла комсомолец ВКП(б) историйым самостоятельно тунемеш. Нунын кокла гыч А. Алмаметов йолташ (Шернур средний школын преподавательже), Бочкарев йолташ (Сотнур райкомол бюрон членже), М. Журавлев йолташ (Русско-Кукморский неполный средний школын преподавательже), Конакова йолташ („Онар" колхозын ферма вуйлатыше) да шӱдӧ дене моло комсомольский активист - шамыч большевизм дене овладеватлымаште образецым ончыктат.

ВКП(б) историйым тунемше-шамыч пашам ыштышлан у вийым да пеҥгыде ӱшанымашым налыныт. Нунылан паша ышташыштат куштылгырак лийын, вопрос-шамыч рашемыныт, пашан результатшат чаплырак лийын.

Но пропагандым организоватлымаште але ятыр ситыдымаш уло. Главный ситыдымаш-шамыч тыгай улыт: южо руководящий пашаеҥ-шамыч шкеныштын идейный почеш кодмашыштым пытараш алят кӱлын пижын огытыл, самостоятельно изучатлыше-шамычлан полыш ситыдымын пуалтеш, кружок-шамычлан вниманий шагал ойыралтеш.

ВЛКСМ ЦК-н VIII пленумжо кадр-шамычын теоретический уровеньыштым нӧлтымашым, советский молодежьын коммунистический воспитанийжым пумашым решительно саемдаш требоватлен. Перегруженность дене жап укелан нимогай жалоба лийшаш огыл. Марксизм-ленинизм теорийым овладеватлымаште большевистский настойчивостьым, упорствым гына проявитлаш кӱлеш, тунам чыла „нелылык" сеҥалтеш. Тунемашлан да кушкашлан моткоч кугу возможностьым иметлыше советский молодежь теоретический уровеньжым эреак упорно нӧлтымӧ примерым пашазе классын великий учительже-шамыч Маркс ден Энгельс деч, Ленин ден Сталин деч налшаш.

Снимкыште: ВКП(б) историйым самостоятельно келгын да серьезно изучатлыше комсомолец-шамыч (первый ряд шола гыч) В. К. Богачев (учитель-шамыч усовершенствоватлыме институт), А. А. Журнакова (республиканский бахлабораторий врач), А. Я. Айбердин (Маргиз), (кокымшо ряд шола гыч) Б. И. Багров, Н. А. Хозин, В. С. Родионов (Лесоинститут) йолташ-шамыч.

Коммунистический партийын вождьшо-шамыч марксистско-ленинский теорийым изучатлыме нерген

„Но наукын ик отрасльже уло, кудым шинчымаш наукын чыла отрасльысе большевик-шамычлан обязательный лийман,—тиде общество нерген, общество развитийын законжо-шамыч нерген, пролетарский революций развитийын законжо-шамыч нерген, социалистический строительство развитийын законжо-шамыч нерген, коммунизмын сеҥымыже нерген марксистско-ленинский наука. Вет шкенжым ленинец манын лӱмдышӧ, но шкенжын специальностьшо кӧргыш пурен шичше, мутлан, математикыш, ботаникыш але химийыш пурен шичше да шкенжын специальностьшо деч торашке нимом ӱждымо еҥым действительный ленинецлан шотлаш ок лий. Ленинец шкенжын йӧратыме наука отрасльын специалистше гына лийын ок керт,—тудо тидын дене пырля шке элжын судьбаже дене живо интересоватлыше, общественный развитийын законжо-шамыч дене знакомый, нине закон-шамыч дене пайдаланен моштышо да элым политически вуйлатымашын активный участникше лияш тыршыше политик-общественник лийман."

(И. В. Сталин. ВКП(б) XVIII с'ездеш ыштыме отчетный докладше гыч).

„Культурын еҥже-шамыч, техника ден наукын еҥже-шамыч, тошто ден у интеллигенций, мемнан студенчество да молодежь дене темен шогымо квалифицированный пашазе-шамыч кадр—у великий задача-шамычым шуктышашлан, очередьыш шындалтше основной экономический задачым илышыш пуртышашлан, кумышо пятилетний планым сеҥымаш дене шуктышашлан советский калыклан чыланат кӱлыт... Общество ден государство нерген основной кызытсе наукын существошкыжо, марксизм-ленинизм великий ученийын существошкыжо, —кудын основеш СССР-ыште пӱтынь социалистический строительство кушкеш да пеҥгыдемеш, нуно кунар последовательно да келгынрак пурат, нунын творческий пашашт тунарланак плодотворный лиеш, нунын успехышт тунарак пеш чапле лийыт."

(В. М. Молотов. ВКП(б) XVIII с'ездеш ыштыме отчетный докладше гыч).

„Мый тыгай мысль раш лийже шонем: марксизм-ленинизм дене овладеватлашлан тиде теорийын формулыжо ден выводшо-шамычым заучитлымаш йӧршеш ситыдыме, тудын сущностьшымат усвоитлымаш але ситыдыме. Марксизм-ленинизм дене чынак овладеватлашлан, практический вопрос-шамычым решатлымаште тиде теорий дене пользоватлаш тунемын шуман, а умбакырак каяш гын, тиде теорийым накопитлыме опыт дене пойдараш, опытым обобщатлаш моштыман, вес семын манаш, тудым развиватлен да ончыко нангаен моштыман. Тидыже тевe эн нелэ."

(М. И. Калинин. Учитель-отличник-шамычын совещанийыште ойлымо речьше гыч).

„Комсомолын обязанностьшо тевe мошто, чтобы Комсомол ончылан Владимир Ильич Ленинын шындыме центральный задача—коммунизмлан тунемаш!—чтобы тиде задача илышыш пуртымо лийже, чтобы марксизм-ленинизмын ученийже кажне активный комсомолецын достояниеже лийже. Комсомол радамыште теорий дек вкусым ылыжташ кӱлеш.

Те мемнан социалистический государствын будущий руководительже-шамыч улыда, а тендан кокла гыч ужашыже уже государственный пашан тӱрлӧ участкылажын руководительже-шамыч улыт. Государственный, хозяйственный, кооперативный да моло пашан тӱрлӧ постлаште занимайтлыше руководящий комсомольский кадр-шамыч шот кажне кечын кушкаш тӱҥалеш. Тидыже Комсомолым да эн онҥак тудын кадрже-шамычым марксистско-ленинский теорий дене овладеватлышаш верч кӱлеш семын пижаш обязыватла."

(А. А. Жданов. ВЛКСМ XX идалыкшылан посвятитлыме, ВЛКСМ ЦК-н актив ден пырля лийше торжественный пленумыште ойлымо речьше гыч).

ПРЕДВЫБОРНЫЙ СОБРАНИЙЛАШТЕ

КАЛЫК ЎШАНЛЕ ЭРГЫЖЕ ДЕН ЎДЫРЖӦ-ШАМЫЧЫМ ВЫДВИГАТЛА

Маргостипографий пашазе ден служащий-шамыч коллективын общий погынымашыже шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан

В. М. КУШНАРЕВ ден А. А. БОРИСОВА

йолташ шамычым выдвигатлен

9 ноябрьыште Марийский Государственный типографийысе пашазе ден служащий-шамычын Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат-шамычым выдвигатлыме лӱмеш погынымашышт эртыш. Издательство вуйлатыше Столяров йолташ шке выступленийыштыже горсовет депутатыш кандидатлан эн сай, партий ден советский калыклан преданный ен-шамычым сайлаш ӱжеш.

Типографийын директоржо Бессонов йолташ 43-шо избирательный округ деч шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан ВКП(б) Марийский Обкомын первый секретарьже **Вениамин Михайлович Кушнарев** йолташым выдвигатлыш.

— Кушнарев йолташ,— манеш тудо,—1902 ийыште Кубанеш шочын, 1919 ийыште комсомолыш, а 1923 ийыште партийыш пура. 1924 ий гыч 2 ий годым РККА радамыште лийын. Тудо армий гыч пӧртылмекше тӱрлӧ озанлык ден политический пашаште лийын. 1934 ий гыч 1937 ий март марте Сталин лӱмеш промакадемийыште тунемеш. Тунем пытармекше, Орджоникидзевский крайисполкомын председательжылан сайлалтын. 1938 ий сентябрь гыч Кушнарев йолташ ВКП(б) ЦК аппаратыште пашам ыштен. Кызыт тудо ВКП(б) Марийский обком секретарь. Кушнарев йолташ чыла вережат шке обязанностьшым честно шуктен.

Бессонов йолташын предложенийжым чумыр коллектив поддерживатла.

55-ше избирательный округ деч шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидатлан типографийын заказ-шамыч ӱстелым вуйлатыше Анна Анисимовна Борисова йолташым выдвигатлышт.

Борисова йолташ—Ленинско—Сталинский комсомолын воспитанникше. Типографийын эн сай пашазыже, стахановка улмыжлан, тудым заказ-шамыч ӱстел вуйлатышылан выдвигатлыме.

Йошкар-Ола Электростанцийысе пашазе ден служащий-шамыч коллективын общий погынымашыже Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан

Р. М. Мамаев ден Е. А. Кутузова

йолташ-шамычым выдвигатлен

10 ноябрьыште Йошкар-Ола Электростанцийын клубешыже Электростанций пашазе ден служащий-шамычын предвыборный погынымашышт лийын.

Погынымаште доклад дене Садомовский йолташ выступатлыш.

Мутым Электростанцийын главный механикше Мосунов йолташ налеш. Тудо Йошкар-Ола Горсовет депутатыш кандидатлан ВКП(б) Маробком секретарь Роман Михайлович **Мамаев** йолташым да Электростанций машинный залын масленщицыже Евдокия Алексеевна **Кутузова** йолташым выдвигатлен.

Погынымаште выступатлыше слесарь шамыч бригадын бригадирже С. Д. Красников йолташ Мосунов йолташын предложенийжым путырак келшышылан шотлен тудым пӱтынек поддерживатлыш.

Йошкар-Ола Электростанций пашазе ден служащий-шамыч Р. М. Мамаев ден Е. А. Кутузова йолташ-шамычын кандидатурыштым единодушно поддерживатленыт. Р. М. Мамаев йолташын кандидатуржым 32 №-ан избирательный округ деч, Е. А. Кутузова йолташын кандидатуржым 31 №-ан избирательный округ деч кандидатлан выдвигатлышт.

Погынымаш Р. М Мамаев йолташ деч 32 №-ан избирательный округышто, Е. А Кутузова йолташ деч 31 №-ан избирательный округышто баллотироватлалташ шке келшымашыштым пуаш йодын.

Марийский АССР Совнарком пашаен-шамыч коллективын погынымашыже Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан

Я.И. АБРАМОВ ден В. Т. МОРОЗОВ

йолташ-шамычым выдвигатлен

9 ноябрь кас. Марийский АССР Совнаркомын заседаний залже СНК пашаен-шамыч дене темын. Погынымашыш почти чыланат толыныт.

Ончышаш паша радамыште ик вопрос: шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола Горсовет депутатыш кандидат-шамычым выдвигатлымаш. Местный Советлаш сайлаш ямдылалтме нерген кӱчык информаций деч вара, горсовет депутатыш кандидат-шамычым выдвигатлымаш тӱгале.

Первый мутым Шишкин йолташ налеш.

— Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидатлан,— манеш Шишкин йолташ,— мыйын шотышто, Яков Иванович Абрамов йолташым выдвигатлаш лачеш толеш. Абрамов йолташ Совнарком Председательлан пашам ышта, тыгай ответственный руководящий пашаште тудо шкенжын преданностьшым, способностьшым ончыктен шога. Шкенжын илыш корныштыжо нигушко тайылде Ленин—Сталин партий корно дене ошкылын да кызытат Абрамов йолташ социалистический родиналан преданный улмыжым практический пашаштыже ончыкта.

СНК пашаен-шамыч Абрамов йолташын кандидатуржым единодушно поддерживатленыт, тудым 65 № избирательный округ гыч кандидатлан выдвигатленыт.

Тиде погынымашешак 73 номеран избирательный округ гыч Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидатлан Василий Тихонович Морозовым выдвигатлышт.

— Морозов йолташым мый шукертсек палем,— манеш Зверева йолташ.— Тудо шкеже пашазе улеш. Совнаркомышто ыштымыже деч ончыч руководящий партийный да советский пашаште ыштен. Кеч могай пашаштат шкенжын способностьшым, Ленин—Сталин партийлан преданностьшым ончыктен.

Горсовет депутатыш Морозов йолташын кандидатуржо единогласно поддерживатлалтеш.

Марийский АССР Наркомпрос пашаен-шамыч коллективын общий погынымашыже Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Председательже

Т. И. КАВАЛЕРОВ

йолташым выдвигатлен

Марийский АССР Наркомпрос пашаен-шамыч 9 ноябрьыште шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидат-шамычым выдвигатлаш собранийыш погыненыт ыле. Просвещений Нарком Музуров йолташ 68 №-ан избирательный округ деч шемер депутат-шамычын Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан Марийский АССР Верховный Совет Президиум Председатель Тимофей Ильич Кавалеров йолташым выдвигатлыш.

Музуров йолташын мутшым сово кырымаш дене вашлийыч. Музуров йолташ Кавалеров йолташын илышыже да пашаже нерген каласкалыш.

И. М. Блинов йолташ шке выступленийыштыже ойлыш:

— Кавалеров йолташ РСФСР ден МАССР Верховный Советын депутатше улеш, тудо калыкын довериижым честно шуктен шога. Мемнан избирательный округ гыч Городской Совет депутатыш кандидатлан Т. И. Кавалеровын кандидатуржым выдвигатлымаш мланна кугу честь.

Погынышо-шамыч Йошкар-Ола Городской Совет депутатыш кандидатлан Т. И. Кавалеров йолташын кандидатуржым шокшын поддерживатлышт.

Тиддеч посна 68 избирательный округыш доверенныйлан эн сай агитатор, партий членыш кандидат М. Н. Молчанова йолташым сайлыме.

Марий-Турек район, „Мариец" янда завод пашазе ден служащий-шамычын общий собранийже Марий-Турек районный Совет депутатыш кандидатлан стахановка—комсомолка

Т. Ф. ОНУЧИНА

йолташым выдвигатлен

„Мариец" янда заводысо пашазе ден служащий-шамычын районный Совет депутатыш сайлыме лӱмеш собранийже пеш кугу нӧлталтмаш дене эртыш.

Мут заводын пашазыже-стахановец Коротков йолташлан пуалте.

— Ме таче кугу ответственный пашам решатлышаш улына. Мланна районный Совет депутатыш кандидатлан тугай еным выдвигатлыман, кудо Ленин—Сталин партийлан мучашыш шумеш преданный, калыкын доверийжым честь дене оправдатла. Мый районный Совет депутатыш кандидатлан шкенан стахановка-комсомолка Татьяна Федоровна **Онучина** йолташым выдвигатлем. Онучина йолташым ме чыланат палена. Тудо 1919 ийыште пашазе ешеш шочын. 1937 ийыште ФЗУ-м тунем пытарымекыже „Мариец" янда заводышто мастер—стеклодувлан пашам ышташ тӱналын. Пашам ыштымын первый кечыже гычак пашаше честно относитлымыжым ончыктен. Кызыт Татьяна Федоровна стахановка улеш. Паша нормым, шкеат паледа, 150 процентлан темен шога. Тудын ден пырля Онучина йолташ ВЛКСМ комитетын членже, общественный пашам сай ышта.

Выступатлыше моло пашазе-шамычат тудын кандидатуржым поддержатлен выступатлышт. Общий собраний Татьяна Федоровна Онучина йолташым янда заводын 33 №-ан округ деч кандидатлан единодушно выдвигатлен.

13 ноябрьыште Лесотехнический институтын студентше, преподавательже, научный сотрудникше да моло пашаенже-шамыч коллективын общий собранийже лийын. Собраний Городской Совет депутатыш кандидатлан Н. П. Чебоксаров, Л. С. Тышкевич да З. А. Никулина йолташ-шамычым выдвигатлен.

Руководящий кадр-шамыч большевизм дене овладеватлат

ИДАЛЫКАШ ПАШАН РЕЗУЛЬТАТШЕ

Партийный пропагандым шындыме нерген ВКП(б) ЦК-н постановленийжылан идалык теме. Ик ий коклаште Шернур районыштат руководящий комсомольский пашаеҥ-шамыч шкенышт теоретический уровеньым нöлтымö шотышто кугун ончыко каеныт. Руководящий пашаеҥ-шамыч гыч ятыржe „ВКП(б) историй краткий курсын" чыла главажым изучатленыт, шукыжо 8—10 глава-шамычыш шуыныт.

Тачe кечылан „ВКП(б) историй краткий курсым" интеллигенций кокла гыч 213 комсомолец, колхозник-шамыч кокла гыч 47 комсомолец, политграмотым 320 комсомолец самостоятельно тунемыт.

Шернур средний школын преподавательже А. И. Алмаметов йолташ постановлений лекмек тунамак ВКП(б) историйым серьезно изучатлаш тӱҥалын. Тудо кажне кечын упорно заниматлен. Тыге идалык деч ончыч „ВКП(б) историй краткий курсым" 12 главаге тунемын пытарен. Алмаметов йолташ тиде жапыште политический уровеньжым да деловой качествыжым нöлтымö шотышто моткоч кугун ончыко каен. Партий историйым тунемаш тӱҥалмыж деч ончыч историй дене 5—7 классалште преподаватлен, а кызыт тиде пашамак 8—10 классалште успешно шукта. Тиддеч посна Алмаметов йолташ комсомольский пашаштат активно участвоватлаш тӱҥалын. Пытартыш жапыште райцентрысе молодежьлан международный положений нерген кум лекцийым лудын.

Але теве „Онар" колхозын животноводческий ферма вуйлатышыже Конакова йолташым налына. Тудын образованийже кугу огыл—4 ше классым гына пытарен. Первойракше тудлан партий историйым тунеммаштыже ятыр нелылык логалын. Но шке упорствыжо, настойчивостьшо дене, ВКП(б) ЦК-н постановленийжым келгын умлымыжо дене чыла нелылыкмат сеҥен. Кызыт Конакова йолташ 6-шо главам изучатла. Партий историйым серьезно изучатлымыже тудлан келге да прочный шинчымашым пуа. Политически развитый улмыжлан да фермыште пашам образцово шындымыжлан Конакова йолташым ВКП(б) членыш кандидатлан приниматлыме. ВКП(б) райком тудым агитаторлан утвердитлен.

Шернур комсомольский организацийын илышыже гыч тыгай пример-шамычым лу, шӱдö дене ончыкташ лиеш. Тиде чылажат теве мом ойла: комсомолец-шамыч марксизм-ленинизм теорийым изучатлаш кӱлынак пижыныт. Тидын дене нуно политически кушкыныт, марксистско-ленинский сознанийышт кугемын. Марксизм-ленинизм теорийым серьезно изучатлымаш нунылан шке пашаштым саемдаш, государственный деятель марте кушкашышт кугу возможностьым пуэн. Политический уровеньыштым чот нöлтышö 500 утла комсомолец-шамыч тӱрлö хозяйственный, советский да комсомольский пашаште активно участвоватлат.

Но пропаганда нерген ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымаште ситымаш-шамыч але улыт. Молодежьын политический активностьшым эше утларак куштышаш верч райкомол ситыдымын тырша. Консультаций шагал эртаралтеш, райкомол пашаеҥ-шамыч ситыдымын полшат. Но нине ситыдымаш-шамычым пытараш мемнан вийна уло, нуным ме кӱчык жапыште пытарена.

Ф. Шабдаров.

ВЛКСМ Шернур райкомын пропаганда ден агитаций отдел заведующийже.

Медведевский средний школын директоржо Н. Н. Садов йолташ „ВКП(б) историй краткий курсым" самостоятельно изучатлен пытарен. Кызыт тудо первоисточник-шамычым изучатла.
Снимкыште Николай Николаевич марксизм-ленинизмын классикше-шамычын произведенийыштым изучатлыме годым.

Фото М. Чуршуковын.

„ВКП(б) историй краткий курсым" мый кузе изучатленам

„ВКП(б) историй краткий курс" светыш лекмыжым мый пеш кугу куанымаш дене вашлийым.

Краткий курсын светыш лекмекыже мый чыла главашым лудын лектым. Тудын мöҥгö кажне главам келгын изучатлаш пижым. Эн кӱлешан момент-шамычым ик гана велэ огыл, а ятыр гана лудын конспектироватлышым. „ВКП(б) историй краткий курсым" изучатлыме ден пырля Ленинын „Что делать?", „Развитие капитализма в России", „Что такое „друзья народа" и как они воюют против социал-демократов?" да моло произведений-шамычым изучатленам. Адак „Пропагандист", „Под знаменем марксизма", „Спутник агитатора" журналлаште консультационный статья-шамычым проработатленам.

ВКП(б) историйым келгын изучатлашлан мланем радио дене лекций лудмаш шуко полшен, почти кажне лекцийын основной содержанийжым мый возен налынам. Йошкар-Олаште партий историй дене лийше лекцийлашке эреак коштынам.

ВКП(б) историйым келгын изучатлымаш мланем практический пашаште кугу полшым пуэн да пуа. ВКП(б) историйым изучатлыме дене средний школа директорын обязанностьшым шуктымаште конкретный вопрос-шамычым решатлымаште вашке ориентироватлаш кертам.

Кызыт мый Медведево ял советыште агитколлективын руководительжылан ыштем.

Н. Н. Садов,

Медведевский средний школын директоржо.

ПАРТИЙ ИСТОРИЙЫМ ИЗУЧАТЛАТ

Политико-воспитательный паша комсомольский организацийын ик тӱҥ пашаже. Тиде задачым ме „У корно" колхоз (Пектубай район) пеленсе комсомольский организацийыште шуктен толына. Ятыр комсомолец-шамыч ВКП(б) историйым тунемыт. Мый краткий курсын IV главажым изучатлем. ВКП(б) историй краткий курс деч посна В. И. Ленинын произведенийже-шамычым тунемам, конспектым составитлем.

Мыйын шкемын библиотека уло. Тиде библиотекыште политический ден художественный литература 183 книга шотлалтеш.

Комсомолец А. Лебедев, К. Дубников йолташ-шамычат большевистский партийын историйжым сайын изучатлат. **Ф. И. Аппаков.**

Серьезно тунеммаш ий

Кызытсе жап пеш писын эрта. Но историйын страницыже тиде ийым кужу жаплан ушеш кода, вет тиде ий промышленность, ял озанлык, наука ден культура фронтышто сеҥымаш-шамычым ыштыме ий, социализм гыч коммунизмыш постепенно вончымаш корным ончыктышо XVIII партс'ездын ознаменоватлыме ийже, марксизм-ленинизм теорий дене у семын овладеватлымаш пашан ийже улеш. Ик ий ожно „ВКП(б) историй краткий курсым" лукмылан лийын партийный пропагандым шындыме нерген" ВКП(б) ЦК-н постановленийже лектын ыле. Марийский АССР-се комсомолец-шамыч да чумыр молодежь, Советский Союзын пӱтынь молодежьшо семынак, тиде постановленийым кугу куанымаш дене вашлийын. 8734 комсомолец большевистский партийын историйжым да 1115 комсомолец политграмотын основыжым самостоятельно тунеммашке куснышт. Ятыр комсомолец-шамыч марксизм—ленинизмын теорийже дене овладеватлымаште шкеныштын теоретически шеҥгелан кодмашыштым пытараш кугу желаний дене серьезно пижыныт.

Медведево средний школа пеленсе первичный комсомольский организацийын секретарьже Н. Н. Седов йолташ шке паша опытшо нерген каласкала: Краткий курсын светыш лекмекыже мый чыла глава-шамычым лудын лектым. Тудын мöҥгö кажне главам келгын изучатлаш пижым. Эн кӱлешан момент-шамычым ик гана велэ огыл, а ятыр гана лудын конспектироватлышым".

М. Р. Журавлев йолташ, Русско-Кукморский неполный средний школын учительже, шкенжын идейно-политический уровеньжым нöлтымаште чарныде пашам ышта, тудо ВКП(б) историйын чыла 12 главажым тщательно изучатлен да конспектироватлен, изучатлымыже годым Марксын, Энгельсын, Ленинын да Сталинын трудыштым использоватлен. Тыгай пример-шамычым пеш шуко ончыкташ лиеш.

У семын пашам ыштыме ий тунеммашын самостоятельный методшо ик эн сай да чын метод улмым раш ончыктыш. Тиде метод мемнан самырык советский кадр-шамычлан шкеныштын теоретически шеҥгелан кодмашыштым пытараш, политически грамотный лияшышт полша. Вет, „аксиомылан признатлаш кӱлеш: государственный ден партийный пашан кеч могай отраслыштыже пашаеҥ-шамычын политический уровеньышт да марксистско-ленинский сознательностьышт мыняр кӱкшырак, паша шкежат тунарак кӱкшырак да плодотворныйрак, пашан результатше-шамыч тунарак эффективныйрак, да наоборот, — пашаеҥ-шамычын политический уровеньышт да марксистско-ленинский сознательностьышт мыняр ӱлнырак, пашаште срыв ден провал-шамыч тунарак вероятныйрак, пашаеҥ-шамычын шкеныштынак деляга-крохоборыш тыгыдеммышт да вырожденийышт тунарак вероятныйрак, нунын перерожденийышт тунарак вероятныйрак" (Сталин).

XVIII партийный с'езд историйыште лийдыме политический да производственный нöлталтмашым вызватлен. С'езд деч вара мемнан республикысе комсомол шке пашажым ятыр перестроитлен, озанлык да государственный паша дене утларак заниматлаш тӱҥалын. Марксизм-ленинизмын сокровищницаже дене вооружатлалтше комсомол эргыше илыште шке радамже гыч 1000 наре комсомолецым государственный, хозяйственный, партийный да комсомольский пашашке выдвигатлен. Руководящий комсомольский кадр-шамыч марксистско-ленинский сокровищница дене овладеватлымашке кугу вниманийым ойырат да тидын дек утларак серьезно относитлалтыт. Тидым тыгай факт дене каласаш лиеш: 1 январь гыч 1 ноябрь марте эртарыме лекцийлашке 28863 комсомолец толын да 15945 комсомолец групповой ден индивидуальный консультацийлаште лийыныт.

Марксизм-ленинизм теорий дене овладеватлыме пашаште достижений-шамычым ончыктымо ден пырля комсомолышто партийный пропагандым шындымаште ситыдымаш-шамыч нергенат каласаш логалеш.

Республика мучко партий историй да политграмотын основаже дене 176 кружок шотлалтеш, но нунын кокла гыч пелыже пашам начарын ышта. Морко районышто политграмотын основыжым тунеммаш дене 69 кружокым да ВКП(б) историй дене 16 кружокым организоватлыме, а 8 кружокышто занятийым йöршеш эртарен огытыл, 34 кружокышто регулярно огыт ыште. Ни ВЛКСМ райком ни первичный комсомольский организаций-шамыч тиде пашалан серьезный значенийым придаватлен огытыл.

„ВКП(б) историй краткий курсым" лукмылан лийын партийный пропагандым

(Мучашыже 4-ше страницыште)

КОМСОМОЛЬСКИЙ ОРГАНИЗАЦИЙ КУШКЕШ

Тений гына Юрино поселкеш Республиканский Политпросветшколым организоватлыме. Туге гынат, тиде школышто комсомольский организаций изи огыл. Сентябрь тылзе деч вара комсомолыш 7 студентым угыч принниматлыме. Кызыт 58 студент гыч 51-же комсомолышто шогат. Комсомолец - шамыч чыланат ВКП(б) историйым самостоятельно да кружокышто тунемыт, общественный пашаште активно участвоватлат.

Первичный комсомольский организацийын секретарьже Желонкин Василий йолташ шке пашажым большевистски шукта, тунеммаште эн примерный, эре „отлично" отметка деч тунемеш. Комсомолецшамыч Самойлов Иван, Петровичев Алексей, Ладин Александр да молат тыгак сайын тунемыт. Нуно масса коклаште избирательный законым эреак умылтарен шогат.

А. С. Данилов.

ОБОРОНЫЛАН ЯМДЫЛАЛТЫН КУШКЫНА

Мемнан 8„а" классыште ученик-шамыч оборонный пашам йöратен тунемыт. Кызыт 25 ученик „ПВХО", „БГСО" значоклан, 10 ученик „ЮВС" значоклан да „БГТО"-лан 8 ученик нормым сдатленыт, чылаже 36 ученик гыч 30 учениклын онгыштышт 2—3 оборонный значок гыч йолгат.

Тыгерак ме шкенан пеледше родинам аралаш ямдылалтын кушкына.

Сидоров Алеше,
Сотнур средний школын ученикше.

СЕРЬЕЗНО ТУНЕММАШ ИИ МУЧАШ

шындыме нерген" ВКП(б) ЦК-н постановленийже лекмылан ик ий темме кечым отмечатлен, республикысе комсомольский организаций-шамыч у семын пашам ыштыме ик ийын итогшым, идейно-политический уровеньым нöлталме нерген ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н указанийжым комсомолец-шамычын кузе шуктымыштым шке собраниешышт тергышаш улыт.

Марксизм-ленинизм теорий дене овладеватлыше самырык кадр-шамыч дек, советский интеллигенций дек заботым утларак проявлятлаш, нунын дене чӱчкыдынрак каҥашаш, лекций ден консультацийым йодмашыштым жапыште да тӱрыс удовлетворятлаш кӱлеш. Чыла руководящий кадр-шамычын революционный теорийым изучатлымыштым добиватлыман.

Г. И. Гужавин,
ВЛКСМ Маробкомын пропаганда ден агитаций отделжын инструкторжо.

Снимкыште: Марийский Государственный театрын шукерте огыл наградитлалтше артистше ден пашаенже-шамыч: (шола гыч) Ф. А. Семенов, С. И. Савельев, Е. Г. Сошникова да Ф. О. Лебедев йолташ-шамыч. Фото М. Чуршуковын.

ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПАША КӰЛЕШ КӰКШЫТЫШТӦ ОГЫЛ

„1 март" колхозысо (Шернур район) комсомольский комитет ВЛКСМ ЦК VIII ден IX пленумын решенийыштым огеш шукто. Комсомольский комитетын секретарьже Герасимов йолташ комсомолец шамыч коклаште политико-воспитательный пашам лушкыдын шынден. Несоюзный молодежь коклаштат паша ситыдымын ышталтеш. Колхозышто 30 утла самырык еҥ уло, но 1939 ийыште комсомол радамыш 5 еҥым велэ пуртымо.

Политико-воспитательный паша начар шындалтме денак посна комсомолец-шамыч комсомольский собранийын пунчалжым огыт шукто. Теве июль тылзыште И. Антропов ден В. Бирюков йолташ-шамычым комсомольский собраний Марбумстройыш пашашке колтен улмаш, но нуно тушеч мöнгеш толыныт. Тыгак август тылзыште Сандаков Василий ден Сандаков Арсентийым колташ пунчалме ыле, но нуно тачe мартенат каен огытыл.

Тиде колхоз озанлык—политический кампаний эртарымаште вараш кодеш гынат, комсомольский комитет колхозын хозяйственный пашаштыже ок полшо. Таче кечылан колхозын МТС-лан 300 центнер натуроплата тӱлышашыже уло. Государствылан йытын сдатлымашат кӱрылтыштö—166 центнерым пушаш гын, 5 цетнерым гына пуэн. Комсомолец-шамыч колхоз пашаште огыт участвоватле. Теве Сандаков Василийым бригадирлан шогалтынешт ыле, но тудо отказатлен. Комсомолец Сандаков Арсентий колхоз пашаш лекмашыже уке.

ВЛКСМ Шернур райкомлан тиде первичный комсомольский организацийлан шке пашажым ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже негызеш перестроитлаш кызытак полышым оказатыман.

М. Яныш.

ПРИМЕРНЫЙ СЕСТРА-ШАМЫЧ

Паймерова Таисия Тошто-Юледӱр ял совет (Куженер район) пеленсе трахом атозный пунктышто сестралан пашам ышта. Тудо колхозлашке эреак лектеш да колхозник - шамычлан трахома чер ваштареш кузе кучедалме нерген каласкала. Школышкат чӱчкыдын коштеш. Тыгак колхозлаште колхозник-шамычлан избирательный закон нерген умылтара. Паймеровам колхозник-шамыч пагалат, пашам сайын ыштымыжлан моктат.

П. Петухов, А. Иванов.

* * *

13 номеран трахоматозный пунктышто пашам ойыртемынак сайын шындыме. Тыште сестралан Е. Медведева йолташ шке пашажым кугу желаний дене ышта. Колхозник-шамыч коклашке чӱчкыдын лектеш, трахомын вредше да тудеч кузе аралалтме нерген беседым эртара. Трахома черан-шамычым эмлаш уло вий же дене тырша.

П. Веденькин.

СИТЫДЫМАШЫМ ТÖРЛАТЫМАН

„Марий" колхозышто (Параньга район) комсомольский организацийым создатлымылан ынде кок ий эртен, но организаций кечын пеҥгыдемшаш олмеш, мöнгешла, кечын лушкыдемеш гына. Первый ийыште 13 комсомолец ыле гын, кызыт первичный комсомольский организацийыште 8 еҥ велэ кодын, молышт куштö улыт, нигöат ок шинче. Несоюзный молодежь коклаште воспитательный паша ок ышталт, нуным комсомол радамыш огыт ворлекатле.

Комсомолец-шамыч шкеныштын политический шинчымашыштым нöлташ огыт тырше, колхозник - шамыч коклаштат умылтарымаш сеш кай. Кок тылзе лиеш, комсомольский организацийыште ик номер пырдыж газетат лектын огыл.

Комсомольский организацийыште критика ден самокритикым кумдан шарен, чыла ситыдымашым тöрлатыман да комсомольский организацийым пеҥгыдемдыман.

А. А. Иванов.

ПОЛИТИНФОРМАЦИИ САЙЫН ЭРТА

Тунемме ийын тӱҥалтышыже гычак Иван-Солаcредний школышто (Куженер район) политинформацийым организоватлыме. Ученик-шамыч Советский Союзысо увер-шамычым да международный событий-шамыч нерген кугу вниманий дене колыштыт.

Горохов.

Чодра ямдылыме планым темышаш верч

Чодра ямдылыме планым срок деч ончыч темышаш верч Киров лӱмеш колхоз (У-Тор'ял район) виян пижын. Кызыт чодраште 7 еҥ пашам ышта. Нуно чылан ат социалистический соревнованийыш ушеныт. Веденькина Парасковья, Королев Павел, Веденькина Анна йолташ-шамыч кечаш нормым 125—150 процент марте темат.

П. Н. Веденькин.

Выставочный комитетыш заявка-шамыч пурат

Тений Ронго районышто ятыр колхоз-шамыч начар огыл урожайым налыныт. „Заря" да Молотов лӱмеш колхоз пырчан шурнын гектар гыч 15 центнер дене налыныт.

1940 ийыште Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлашлан „Заря", Молотов лӱмеш, Сталин лӱмеш, Карл Маркс лӱмеш да Ворошилов лӱмеш колхоз-шамыч Выставочный комитетыш заявкым пуэныт.

И. А.

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Финляндийыште нелэ финансовый положений

Хельсинки, „Хельсингин саномат" газета таче ончыл статьяштыже Финляндийыште нелэ финансовый положений ончыктышо ятыр факт-шамычым воза. Тыге, газета пытартыш жапыште обращенийыште улшо кагаз окса шот 2 миллиард марка гыч 3.400 миллион марка марте кугемын манын, ончыкта. Ик жапыштак „Хельсингин саномат", банкла гыч шуко вкладшамычын мöнгеш налмаш „финансовый рынкыште положенийым пӱсемден" манын палемда.

КИТАЙЫСЕ ВОЕННЫЙ ДЕЙСТВИИ

(ТАСС корреспондент-шамычын Чунцин ден Шанхай гыч увертарымышт почеш)

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КИТАЙЫШТЕ

Цзянсу провинцийыште кугу бой-шамыч Цзясин деч юго - западыштырак улшо районышто каен шогат. Тышке кок вел гычат кугу вий-шамычым чумыреныт. 11 ноябрьыште 1.700 еҥым утла шотлышо 2 японский отряд Цзясин деч востокыштырак да юго-востокыштырак улшо китайский позиций-шамычым атаковатлен. Китайский оборона упорный сопротивленийым ыштен шога.

Цзянси провинцийыште 8 да 9 ноябрьыште японец-шамыч отравляющий веществам кучылтын, Наньчан лишне улшо китайский позиций-шамычыш икмыняр атакым ыштеныт.

Аньхуэй провинцийыште 8 ноябрь гыч тӱҥалын кугу бой-шамыч Матан деч (Пынцзе деч северыштырак) 30 километрлан северовостокыштырак каен шогат.

11 ноябрьыште Хубей провинцийын южный ужашыштыже, Цзун-ян ден Тунчен коклаште пел корпуса расположитлалтше пунктышто виян кредалмаште японец-шамыч кугу йомдарымашым чытенышт да нунылан Тунчен велышкыла чакнен каяшыш логалын.

Военный действий нерген французский коммюнике

Париж. Гавас агентство военный действий нерген тенгече кастене Парижыште публиковатлыме тыгай коммюникем передаватла: „Ме кечегут противникын икмыняр верысе атакыжешамычым чактарен улына".

Таче эрдене Гавас агентство военный действий нерген тыге увертарен: „Чыла фронтыштат йӱд спокойно эртен".

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—1008. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.